

Handläggare: Lars Lindgren
Tfn: 08-508 18 250

Till
Farsta stadsdelsnämnd

Remissvar angående ny skolplan för Stockholms skolor

Förslag till beslut:

1. Farsta stadsdelsnämnd beslutar att som svar på remissen till kommunstyrelsen överlämna och återopa stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Beslutet förklaras omedelbart justerat.

Gillis Hammar
Stadsdelsdirektör

Birgitta Berg
Chef för förskola, skola, fritid och kultur

Sammanfattning

Under 2004 ska kommunfullmäktige fatta beslut om ny skolplan för Stockholms stad. Planen ska utgå från de krav som anges i de nationella styrdokumentet för skolan och utifrån dessa tydliggöra vilka insatser som krävs av Stockholms stad för att uppfylla målen för verksamheten.

För att skolplanen ska få förankring i verksamheten, och vara ett levande verktyg för skolans utveckling, krävs ett brett deltagande i processen för att ta fram skolplanen.

Stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden har därför fått i uppdrag att organisera diskussionsforum med lärare, skolpersonal, elever och föräldrar om innehållet i den nya skolplanen. Ett diskussionsmaterial har tagits fram med en nulägesbeskrivning och frågor att svara på. Frågor som ställs gäller bl.a:

- vad som är bra i dagens skolplan
- områden som bör lyftas fram
- områden där det finns problem

Förvaltningen instämmer i den prioritering skolborgarrådet gör i sitt förord till materialet och framhåller därutöver en rad frågor som bör finnas kvar från nuvarande skolplan samt andra som bör tillföras.

En längre kommentar görs kring kulturens betydelse för skolans läroprocesser.

Ärendets beredning

Materialet har spritts till stadsdelens skolor. Där har det efter förmåga behandlats i personalgruppen och bland föräldrar. De inkomna synpunkterna har sammanställts inom avdelningen för förskola, skola, fritid och kultur.

Ärendets remisstid, som för skolornas del har varit december och januari, har begränsat möjligheterna att hantera materialet på det sätt som avsågs. En stor del av den aktuella tidsperioden upptogs av juledigheten och resterande delar var mycket upptagna av alla de rutiner som sammanhänger med ett terminsskifte. Skolornas möjligheter att verkligen kunna processa materialet har därför varit begränsade, vilket avspeglar sig i de inkomna synpunkterna.

Bakgrund

I sitt förord till diskussionsmaterialet framhåller skolborgarrådet Erik Nilsson (s), att han ser arbetet med att bryta segregationen och utjämna skillnaderna i det kulturella kapitalet, som den största utmaningen Stockholm skolor nu står inför. Valet av föräldrar får inte vara det som avgör ett barns framtid, eftersom det är ett val som inget barn kan påverka.

Skolborgarrådet nämner fyra prioriterade områden för att kompensera barns olika förutsättningar:

- Eftersom språket är grunden för ett barns lärande, ses språkutvecklingen som det viktigaste området. Utan ett språk är det svårt att tillägna sig kunskap.
- Därefter matematik, som är det ämne där störst andel elever inte uppnår målen.
- Elevhälsa, där flera larmrapporter vittnar om sämre fysisk och psykisk hälsa hos barn och ungdomar. Även där visar sig konsekvenser av segregationen.
- Skolans samarbete med kulturen, där förutsättningar måste skapas för alla barn och ungdomar att kunna ta del av kulturaktiviteter i samhället.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen instämmer i de prioriteringar borgarrådet gör i sitt förord till materialet om vikten av att utjämna skillnader i det kulturella kapitalet.

När det gäller frågan om vad som är bra i dagens skolplan vill vi framhålla följande områden:

- Betoningen av att skolan ska eftersträva att eleverna grundlägger en livslång lust att lära
- Baskunskapernas avgörande betydelse för elevernas förmåga att tillgodogöra sig övrig undervisning
- Varje elevs rätt att utifrån sin egen kunskapsnivå mötas av höga förväntningar
- Ordning och reda
- Målstyrning och utvärdering för att kvalitetssäkra verksamheten
- Skolan ska arbeta så att eleverna växer och successivt lära sig att ansvara för sig själva, sin kunskapsutveckling och sina medmänniskor
- Att inte sänka kravnivåerna för att eleverna ska bli godkända
- Stöd och hjälp tidigt för de elever som behöver
- Att skolan inte ska ta ansvaret från föräldrarna
- Fritidshemmen ska komplettera skolan samt erbjuda barnen en meningsfull fritid och stöd i utvecklingen.

Förvaltningen anser att följande frågor därutöver bör lyftas fram i den nya skolplanen:

- Elevinflytande och ansvar. Det är viktigt att utveckla elevaktiva arbetsformer, så att eleverna får möjlighet till inflytande över arbetssätt och de redskap som behövs för att kunna följa sin egen kunskapsutveckling.
- Elevehälsan. Att lära eleverna ta ansvar för sin hälsa genom att skolan tar ställning för en hälsofrämjande livsstil och gör fysisk aktivitet till en naturlig del av skolverksamheten.
- Samverkan skola – bibliotek – kultur
- Utveckla samverkansformerna mellan skola och föräldrar
- Uppföljningen av elevernas kunskaper och utveckling
- Ändamålsenliga lokaler för verksamheten
- Att fritidshemmen får samma möjlighet som förskolorna att hålla stängt för utvärdering och planering

När det gäller frågan om vad som är problem vill förvaltningen i första hand framhålla svårigheten med att kunna garantera de elever, som är i behov av särskilt stöd, både tillfälligt och mer långvarigt, det stöd de behöver.

Därutöver vill förvaltningen utveckla vår kommentar kring kulturens betydelse för skolan och den nya skolplanen:

I samband med området språk- och läsutveckling vill vi framhålla följande:

På olika ställen i landet bedrivs ett pedagogiskt utvecklingsarbete där konst och kultur är bärande byggstenar i lärprocessen. Flera av dessa följs av Myndigheten för skolutveckling såväl i dialog som i uppföljning. Med utgångspunkt att inget kan komma till förnuftet som inte först varit i känslan, kan konst och kultur medverka till att skapa en skola vars lärprocesser gör elevernas egna erfarenheter till en stabil grund för teoretisk kunskap. I dessa sammanhang talas också om ett vidgat språkbegrepp, som innefattar även de konstnärliga språken och som ger nya möjligheter för elevernas arbete med varierande uttrycksformer och kommunikation.

De olika konstformerna har unika möjligheter att beröra, generera upplevelser och presentera helheter – processer som skapar delaktighet, lust och glädje. Med ett medvetet förhållningssätt skapas i de konstnärliga upplevelserna många möjligheter till en sammankoppling med det talade och skrivna språket. De olika konstnärliga språken passar olika barn på olika sätt - här finns också stora möjligheter till individualisering.

När det gäller samarbetet med Kulturskolan anser förvaltningen att samarbetet kan bli betydligt bredare och djupare än att bara ”ge möjligheter för alla elever till en plats i Kulturskolan”.

Kulturskolan i Stockholm är den största i landet och flera av medarbetarna har i samarbete med grundskolans lärare utvecklat en stor kompetens i att möta eleverna under skoldagen i större grupper med ett ämnesinnehåll som både stimulerar och skapar perspektiv.

Ett fördjupat samarbete kring olika teman i samtliga ämnen, kan ge skolan impulser till ett förnyat arbetssätt. En samlad satsning på fortbildning av såväl grundskolans som kulturskolans lärare möjliggör en ökad medvetenhet om mål och metoder i detta utvecklingsarbete.

Sammanfattningsvis bör den nya skolplanen på kulturens område lyfta fram de möjligheter till kunskaps- och skolutveckling som estetiska lärprocesser samt det vidgade språkbegreppet utgör. Dessutom bör Kulturskolans roll som samarbetspartner med grundskolan stärkas.